

RioTinto

Кодекс пословног понашања за добављаче

септембар 2024

Кодекс понашања за добављаче Рио Тинта

Кратак водич – преглед најважнијих принципа

У Рио Тинту настојимо да се **према нашим добављачима односимо правично и да поступамо са интегритетом** када их ангажујемо. Очекујемо да се сви **добављачи придржавају Кодекса понашања за добављаче (Supplier Code of Conduct – SCOC)**.

Рио Тинто се обавезује на следеће и очекује исто од својих добављача:

Здравље и безбедност

Сви треба да стигну **кући безбедно**, после сваке смене, сваког дана. Очекујемо да наши добављачи на исти начин дају приоритет безбедности.

Пословни интегритет

За сарадњу бирамо **добављаче који поступају са интегритетом**. Посвећени смо етичком поступању и очекујемо да и наши добављачи покажу исту посвећеност пословном интегритету.

Поштовање других и животне средине

Људска права

Верујемо да са људима треба да се поступа **правично, достојанствено, са поштовањем и бригом**. И од наших добављача очекујемо да у свом пословању поштују ове принципе.

Природно окружење

Посвећени смо одговорном коришћењу наших **заједничких природних ресурса и декарбонизацији наших операција**. Очекујемо да и наши добављачи учествују у овој посвећености еколошкој одговорности.

Ангажовање околне заједнице

Циљ нам је **да запошљавамо људе из локалних заједница, да од њих набављамо робу и услуге и градимемо капацитете у њима**. Од наших добављача очекујемо да и они проактивно и на сличан начин подржавају локалне заједнице.

Ефикасна детаљна провера пословања

Верујемо у познавање наших добављача. Радимо са добављачима који благовремено пружају тачне информације које затражимо и који предузимају одговарајуће мере да би упознали своје добављаче.

Пријављивање прекршаја и изношење забринутости. Негујемо **културу транспарентности** и подстичемо запослене, извођаче радова, добављаче и друге заинтересоване стране **да нам дају до знања ако имају проблеме и разлоге за забринутост**, без страха од застрашивања или одмазде.

Кодекс понашања за добављаче – испуњавање наших обавеза

У Рио Тинту, све што урадимо мора да одражава истинску бригу и обзир за заинтересоване стране – запослене, заједнице, партнере и планету. Сваког дана настојимо да радимо оно што је исправно и да будемо увиђајни према свима са којима долазимо у контакт. Посвећени смо отелотворењу наших вредности: бризи, храбрости и радозналости, тако што поступамо са интегритетом и обзиром према свим заинтересованим странама, сваког дана.

Наша сврха је да пронађемо боље начине да обезбедимо материјале који су потребни свету, а наши људи играју кључну улогу у испуњавању те сврхе. Путем наших активности набавке и у партнерству са нашим добављачима, циљ нам је да створимо одрживу вредност. Приоритет дајемо развоју дугорочних односа са добављачима који су засновани на обостраној користи, са циљем не само да задовољимо пословну потражњу, већ и да развијемо иновативна решења за наше најсложеније изазове.

Настојимо да развијемо трајне односе са људима и заједницама, као и да стварамо прилике за њих. Избегавамо или ублажавамо неповољне утицаје нашег рада и поштујемо различите културе и њихове везе са земљом и водом.

Наши добављачи играју важну улогу и помажу нам да испунимо ове обавезе, тако што нам омогућавају да одговорно набављамо производе и услуге. **Од наших добављача очекујемо да учествују у нашој посвећености етичком и одговорном понашању.**

Наша очекивања према добављачима су наведена у овом **Кодексу пословног понашања за добављаче (SCOC)** – састоје се од одредби о **здрављу и безбедности на раду, пословном интегритету, поштовању других и животне средине, као и нашим очекивањима од добављача током детаљне провере пословања.**

SCOC је живи документ који ћемо наставити да усавршавамо како би био усклађен са новим регулаторним захтевима, важећим законима и очекивањима заинтересованих страна. Посвећени смо раду у партнерству са добављачима како би се испунила очекивања наведена у **SCOC**.

Важно је то што је **SCOC** **усклађен** са документом под називом *Наш начин рада* – који поставља стандарде за запослене и извођаче радова Рио Тинта. **SCOC се такође** ослања на међународно признате стандарде за ангажовање одговорних добављача.

Посвећеност Рио Тинта добављачима

Запослени и извођачи радова у Рио Тинту су обавезни да се придржавају документа Наш начин рада – кодекса пословног понашања Рио Тинта. То значи да настојимо да се према нашим добављачима односимо правично и да поступамо са интегритетом када их ангажујемо.

Рио Тинто:

- Не тражи од добављача да поступају на начин који би значео да крше **SCOC**.
- Добављачима плаћа пружене услуге и производе које ови пруже у уговореним роковима, у складу са условима споразума које је склопио са њима.
- Предузима кораке засноване на ризику да код добављача унапреди разумевање очекивања наведених у **SCOC**.

Ко је све добављач Рио Тинта?

Добављачи Рио Тинту пружају робу и услуге. То може да укључује уговорне аранжмане које смо склопили са филијалама, подружницама и посредницима директних добављача.

Где и на кога се односи SCOC?

SCOC се глобално односи на све добављаче Рио Тинта.

Утицај закона и прописа?

Од добављача се очекује да поштују законе и прописе у надлежностима у којима послују. Одредбе у овом **SCOC** које се односе на њихово понашање представљају додатне захтеве и не замењују те законе и прописе. Тамо где локални закони и прописи постављају стандарде који су мање строжи од одредби о понашању наведених у **SCOC**, очекујемо да добављачи теже ка вишем стандарду.

Утицај уговорних обавеза?

Од добављача се очекује да се придржавају одредби **SCOC** које се односе на њихово поступање, поврх свих других обавеза које им намећу уговори и други, додатни споразуми.

Тражите савет о SCOC?

Уколико имате питања о **SCOC** или желите да добијете више информација о нашим очекивањима од добављача, пошаљите имејл на suppliercodeofconduct@riotinto.com.

Поступање добављача у складу са нашим стандардима

Рио Тинто од свих добављача очекује да се придржавају **SCOC**.

Непоштовање SCOC може довести до тога да Рио Тинто не започне или да прекине сарадњу са добављачима који не испуњавају наша очекивања. Ако је то могуће, добављачима ће се пружити прилика да унапреде свој степен усклађености са одређеним одредбама SCOC.

Одредбе SCOC које се односе на понашање

Одредбе о понашању у SCOC су подељене у четири поглавља:

Здравље и безбедност

Наша очекивања која се тичу здравља и безбедности радника.

Пословни интегритет

Наша очекивања која се тичу одговорног пословног понашања.

Поштовање других и животне средине

Наша очекивања која се тичу људских права, еколошких права и обавеза, као и друштвеног развоја у локалним заједницама

Ефикасна детаљна провера пословања

Наша очекивања која се тичу сарадње добављача током и након детаљне провере пословања.

1. Здравље и безбедност

Сви треба да стигну кући безбедно, после сваке смене, сваког дана. Очекујемо да наши добављачи на исти начин дају приоритет безбедности.

Очекујемо да наши добављачи:

- 1.1 Створе безбедно и здраво радно окружење за запослене, заједнице, извођаче и подизвођаче радова, укључујући пружање одговарајуће личне заштитне опреме и обуке за коришћење те опреме.
- 1.2 Предузму све практичне и разумне мере и придржавају се свих важећих прописа и закона који се односе на здравље, безбедност и животну средину (health, safety, and environmental - HSE), као и оних чији је циљ елиминисање инцидената на раду са смртним исходом, повреда и болести на раду.
- 1.3 Осигурају да смештај радника, ако га пружају, буде у складу са законским прописима, чист, безбедан и структурно чврст, као и да задовољава основне потребе радне снаге, поштује достојанство и приватност радника и задовољава различите потребе, укључујући различите опције за приступ.
- 1.4 Одмах пријаве све безбедносне инциденте, спроводе детаљне истраге и труде се да уче и да се непрекидно усавршавају.
- 1.5 Рукују и врше превоз опасних хемикалија и опасних материјала на безбедан начин и у складу са важећим законима.
- 1.6 Увек се придржавају спецификација за безбедно коришћење опреме.

2. Пословни интегритет

За сарадњу бирамо добављаче који поступају са интегритетом. Посвећени смо етичком поступању и очекујемо да и наши добављачи покажу исту посвећеност пословном интегритету.

Очекујемо да наши добављачи:

- 2.1 Придржавају се свих важећих закона и прописа.
- 2.2 Воде тачну финансијску и пословну евиденцију, укључујући фактурисање, у складу са свим важећим законским и регулаторним захтевима и прихваћеним рачуноводственим праксама.
- 2.3 Избегавају сукоб интереса са својим одговорностима према Рио Тинту и пријављују Рио Тинту све пословне интересе које евентуално имају у Рио Тинту и било ком пословном партнеру, било лично, било преко особа са којима су блиски, на пример чланова породице.

Обавеза пријављивања пословног интереса добављача **се не односи на поседовање деоница Рио Тинта којима се јавно тргује**, осим ако Рио Тинто то изричито не наложи. Ако сте у недоумици, контактирајте Рио Тинто за савет.

- 2.4 Не нуде новац, поклоне или донације са циљем стварања неправедне предности током активности набавке или било ког другог пословног договора.
- 2.5 Придржавају се важећих санкција и закона и прописа о контроли трговине.
- 2.6 Не подмићују и не баве се корупцијом у било ком облику, укључујући тражење или давање мита да би лакше дошли до посла или других повластица.
- 2.7 Не покушавају да наведу или не наводе званичнике да им пруже неправедну предност.
- 2.8 Рио Тинту одмах пријављују све захтеве за мито званичника или других страна.
- 2.9 Придржавају се важећих закона о заштити конкуренције и конкурентима не прослеђују информације о ценама које нису јавне, и такође не склапају никакве споразуме о сегментирању или подели тржишта.
- 2.10 Поштују права Рио Тинта на интелектуалну својину.
- 2.11 Управљају ризицима по сајбер/дигиталну безбедност када су у поседу личних података запослених у Рио Тинту, података извођача радова, података заинтересованих страна или информација о власништву за пружање уговорене робе или услуга.
- 2.12 Не свете се запосленима или извођачима радова који Рио Тинту или релевантним владиним агенцијама пријаве кршење **SCOC** које су приметили или на које сумњају.
- 2.13 Одржавају прописе и поступке за смањење ризика у складу са обимом и сложенешћу њиховог пословања да на тај начин ефикасно контролишу ризике по пословни интегритет.
- 2.14 Успостављају и одржавају прописе или процедуре за пријављивање проблема и подношење жалби у складу са обимом и сложенешћу њиховог пословања како би осигурали да запослени или извођачи радова ефикасно и без страха од освете пријављују неподобно понашање које су приметили или на које сумњају.

Шта су мито и корупција?

Мито је новац који нудите за нешто на шта немате право.

Организација *Transparency International* дефинише корупцију као злоупотребу поверене моћи/положаја ради личне користи. Подмићивање је специфичан облик корупције и јавља се када неко директно или индиректно нуди, обећава, даје, тражи или прима било шта вредно да би непримерено утицао на исход неке трансакције или да би стекао незаслужену корист.

Какав је став Рио Тинта према новцу који се нуди да би се лакше дошло до посла или других повластица?

Новац који се нуди да би се лакше дошло до посла или других повластица је новац који нудите за нешто на шта немате право.

То може да укључује скроман износ како би се убрзало издавање неке дозволе од стране владиног тела или како би се добио бржи приступ неком јавном добру, на пример прикључењу на струју или водовод.

Наш начин рада – Кодекс понашања Рио Тинта, као и SCOC, забрањују давање мита и новца за лакши приступ одређеним услугама или за добијање посла или других повластица.

3. Поштовање других и животне средине

Људска права

Обавезали смо се на правично понашање према људима, које је достојанствено, пуно поштовања и брижно, и не толеришемо дискриминацију и узнемиравање. И од наших добављача очекујемо да у свом пословању поштују ове принципе.

Рио Тинто поштује међународно призната људска права, укључујући она која су наведена у Општој повељи о правима човека, који укључује Универзалну декларацију о људским правима Уједињених нација и међународне споразуме о економским, социјалним и културним правима, као и о грађанским и политичким правима.

Очекујемо да наши добављачи:

- 3.1 Раде на имплементацији кључних међународних пословних стандарда и стандарда о људским правима, укључујући Водећа начела Уједињених нација о пословању и људским правима.
- 3.2 Не примењују било који облик модерног ропства.
- 3.3 Не запошљавају децу или особе млађе од законски прописане минималне старосне границе за рад.
- 3.4 Придржавају се важећих закона за младе раднике (као што су приправници, дипломци, ученици у привреди) према којима је њима дозвољено да раде само под надзором и обављају дужности које су за њих безбедне и одговарајуће и које не ометају њихово образовање.
- 3.5 Укључују очекивања у погледу радне снаге и људских права у своје уговоре са трећим лицима.
- 3.6 Поштују права радника на слободу удруживања и/или колективне преговарачке активности.
- 3.7 Исплаћују правичне зараде и пружају правичне услове рада (укључујући разумно радно време, прековремени рад, паузе и не задржавају оригинале личних докумената запослених), у складу са важећим законима или колективним уговорима о раду и да свим радницима дају писане уговоре на језицима које они разумеју.
- 3.8 Успоставе, када је то применљиво, прописе и мере којима гарантују да производи од лима, тунгстена, тантала и/или злата које испоручују Рио Тинту не потичу из конфликтних минералних извора или региона и да не садржавају тзв. конфликтне метале или минерале.
- 3.9 Предузму мере примерене природи и контексту њиховог пословања да би у њиховом ланцу снабдевања са дужном пажњом извршили процену ризика који угрожавају људска права.
- 3.10 Промовишу једнакост, различитост и инклузивност међу својим запосленима и активно негују културу поштовања и достојанства за све појединце, без обзира на њихову расу, етничку припадност, пол, сексуалну оријентацију, инвалидитет, вероисповест или било коју другу карактеристику заштићену законом.

Модерно ропство је кршење достојанства и људских права појединца. Односи се на ситуације у којима долази до озбиљне експлоатације под принудом, претњама или обмањивањем, а све са циљем да се жртве искористе и да се поткопа или да им се одузме слобода. Модерно ропство је кровни термин који укључује следећа кривична дела: ропство, служење, принудни рад, обавезивање особе због дуга, обмањујуће запошљавање/ангажовање за рад или услуге, трговину људима, присилни брак и најгоре облике дечјег рада. Више информација о посвећености Рио Тинта сузбијању модерног ропства, прочитајте у нашем годишњем саопштењу: [Modern Slavery Statement \(riotinto.com\)](https://www.riotinto.com/modern-slavery-statement)

Ако добављачи у својим пословним активностима и у ланцу снабдевања проузрокују штету или допринесу настанку штете или неповољном утицају по људска права, од њих очекујемо да предузму одговарајуће мере за санирање штете, или да сарађују у поступцима који ће омогућити санирање нанете штете. Када је то релевантно, Рио Тинто сарађује са добављачима и другима како би подржао отклањање неповољних утицаја по људска права.

Природно окружење

Посвећени смо одговорном коришћењу наших заједничких природних ресурса и декарбонизацији наших операција. Очекујемо да и наши добављачи учествују у нашој посвећености еколошкој одговорности.

Очекујемо да наши добављачи:

- 3.11 Успостављају поступке за придржавање важећих еколошких закона и прописа.
- 3.12 Успостављају поступке за еколошки одговорно одлагање опасних материја у складу са важећим законима.
- 3.13 Мере, контролишу и пријављују податке о животној средини у складу са важећим законима и прописима.
- 3.14 Предузимају мере које су примерене природи њиховог пословања да би:
 - 3.14.1 Успоставили одговарајуће системе управљања и разумели животни циклус њихових производа.
 - 3.14.2 Проценили њихов утицај на климатске промене, смањили њихов угљенични отисак и доставили податке о емисијама у склопу процене животног циклуса како бисмо могли да испунимо наше обавезе извештавања о Обиму (Score) 3.
 - 3.14.3 Процене и избегавају, сведу на минимум или доведу под контролу све утицаје које евентуално врше на биодиверзитет, екосистеме и коришћење природних ресурса од стране заједница.
 - 3.14.4 Процене и доведу под контролу сваку врсту отпада и загађења (укључујући ваздуха, воде, земљишта) које могу да буду последица њихових пословних активности.
 - 3.14.5 Штеде воду, побољшају квалитет воде, одговорно одлажу јаловину и на одржив начин користе морске ресурсе.
 - 3.14.6 Приликом обављања пословних активности промовишу употребу одрживо сертифицираних производа, подстичу циркуларност путем рециклаже и поновног коришћења.

Рио Тинто је посвећен усклађивању својих пракси са Принципима Међународног савета за рударство и метале (International Council on Mining and Metals - ICMM) и са њима повезаним очекивањима у погледу утицаја на животну средину. Наша очекивања се такође усклађују са Циљевима одрживог развоја Уједињених нација, посвећености смањењу климатских промена и очувању биодиверзитета који се налазе у смерницама OECD за одговорно пословање мултинационалних предузећа.

Ангажовање локалне заједнице

Рио Тинто подржава иницијативе за ангажовање заједница које имају за циљ запошљавање, набавку и изградњу капацитета унутар заједница домаћина у којима послује. Од наших добављача очекујемо да и они проактивно и на сличан начин подржавају заједнице домаћина.

Очекујемо да се наши добављачи:

- 3.15 Придржавају свих важећих локалних закона о набавци.
- 3.16 Разумеју и штите културно наслеђе.
- 3.17 Пријављују Рио Тинту чим сазнају да његове активности могу да нанесу штету или да су нанеле штету локацијама или објектима који су проглашени културним наслеђем, као и све неповољне утицаје на околну заједницу.
- 3.18 Поштују међународно призната права староседелца (укључујући њихово културно наслеђе), укључујући и права која су наведена у Декларацији Уједињених нација о правима староседелачких народа. То подразумева консултације са староседелачким народима о активностима које могу да утичу на њих.
- 3.19 Труде се да, кад год је то практично могуће и исплативо, примењују мере за одржив развој у локалним заједницама, на следеће начине:
 - 3.19.1 Запошљавају појединце из локалних заједница.
 - 3.19.2 Ангажују добављаче који проактивно подржавају локалне заједнице.
 - 3.19.3 Успостављају или учествују у програмима заједнице који негују, подстичу и/или доприносе позитивном друштвеном, еколошком и/или економском развоју — као што су здравље и благостање, образовање и учење и економско оснаживање — који боље припремају локалне заједнице за учешће на начине који су њима најважнији.
 - 3.19.4 Успостављају културолошки одговарајуће механизме за подношење жалби који су локалним особама приступачни и у које они имају поверење, и подносе извештаје Рио Тинту ако постоје било какви разлози за забринутост или потенцијални утицаји на локалне заједнице .

Рио Тинто настоји да што више подржава пословање локалних заједница развијањем веза са њима којима им указује поштовање, при чему примењује транспарентне и одговорне стратегије за набавке са локалних подручја. Сарађујемо са заједницама домаћинима и другим партнерима на спровођењу програма који одражавају приоритете заједница и који заједницама пружају различите погодности.

4. Ефикасна детаљна провера пословања

Верујемо у познавање наших добављача. Сарађујемо са добављачима који благовремено пружају тачне и релевантне информације које затражимо и који предузимају одговарајуће мере да упознају своје добављаче.

Очекујемо да наши добављачи:

- 4.1 Доставе правовремене и тачне одговоре на питања у упитницима о детаљној провери Рио Тинта, као и да одговоре на друге захтеве за достављање информација.
- 4.2 Доставе потпуне, тачне и корисне информације о власништву.
- 4.3 Придржавају се договорених мера за ублажавање након процене која је резултат детаљне провере пословања.
- 4.4 Запосленима и извођачима радова одржавају одговарајућу обуку о усаглашавању са SCOC.
- 4.5 Одржавају програм рада који одговара величини и сложености њиховог пословања да би разумели ризике повезане са њиховим трећим лицима.
- 4.6 На захтев, Рио Тинту достављају информације о мерама које су предузели да би били обавештени о извору из кога добијају материјале у њиховим ланцима снабдевања и да би били свесни идентификованих ризика који би могли да угрозе пословни интегритет, људска права и еколошке аспекте пословања, као и мере које су предузели за ублажавање свих идентификованих ризика.

Очекујемо да добављачи који поседују личне податке запослених и извођача радова у Рио Тинту, или информације о власништву Рио Тинта, испоруче уговорени производ или услугу на начин на који:

- 4.7 Одржавају програм или програме за управљање ризиком како би били сигурни да се у њиховој организацији адекватно управља ризицима који угрожавају заштиту података и сајбер безбедност.
- 4.8 На захтев, доставе Рио Тинту писане доказе о програмима за управљање ризицима који угрожавају заштиту података и сајбер безбедност.

Рио Тинто настоји да усклади пословање са смерницама OECD за одговорно пословање мултинационалних предузећа. Осим наших стандарда о контроли ризика које представљају треће стране, приликом разматрања одговарајућих мера за примену детаљне провере активности и довођење ризика под контролу у таквим околностима, применићемо и OECD смернице за посвећивање дужне пажње у интересу успостављања одговорног ланца снабдевања минералима са конфликтом погођених и високоризичних подручја.

Пријављивање прекршаја и изношење забринутости

Посвећени смо изградњи културе у којој влада транспарентност и подстичемо запослене, извођаче радова, добављаче и друге заинтересоване стране да нам дају до знања ако имају проблеме и разлоге за забринутост, без страха од одмазде.

Свесрдно подстичемо добављаче који сумњају или примете непридржавање **SCOC у својим пословима са Рио Тинтом** да своју забринутост пријаве Рио Тинту.

За поверљиво **пријављивање разлога који изазивају забринутост**, добављачи могу да контактирају:

- контакт особу, лично или у писаним путем, или
- Одељење Рио Тинта за ризике у набавци, на suppliercodeofconduct@riotinto.com.

Добављачи своју забринутост такође могу **поверљиво или анонимно** да пријаве путем платформе за пријављивање Рио Тинта под називом myVoice.

Путем платформе myVoice можете да поднесите пријаве имејлом, онлајн или телефоном – за више информација, посетите www.riotintomyvoice.com.

Рио Тинто неће толерисати виктимизацију особа које одлуче да пријаве злостављање или сумњу да је дошло до кршења SCOC.

Која је разлика између поверљивог и анонимног пријављивања?

Када поднесете **поверљиву пријаву**, наводите своје име, али се ми обавезујемо на заштиту вашег идентитета у мери у којој нам је то практично или законски могуће.

Када поднесете **анонимну пријаву**, не наводите своје име и не знамо ко сте. Спровођење истраге може да буде отежано у случају анонимних пријава.

Rio Tinto

Rio Tinto plc

6 St James Square
London SW1Y 4AD
United Kingdom
T+44(0)20 7781 2000

Rio Tinto Limited

120 Collins Street
Melbourne, Victoria 3000
Australia T+61(0)3 9283
3333
riotinto.com